

ÅRET 2015

Indhold

4 Hoved- og nøgletal

Beretning

5 Forord

I 2015 indgik Frederiksberg Forsyning en aftale med kommunen om klimatilpasning, der får stor betydning for fremtidens Frederiksberg.

6 Koncernens profil

Frederiksberg Forsyning er det fælles brand for de ti selskaber i Frederiksberg Energi A/S-koncernen, som er 100 % ejet af Frederiksberg Kommune.

8 Ledelse

Visuelt overblik over organiseringen i Frederiksberg Energi A/S.

10 Strategi og rammer

Frederiksberg Forsynings nye strategi skal sikre, at vi etablerer bæredygtige løsninger, der skaber livskvalitet og komfort for vores kunder og for Frederiksberg.

14 Vores kunder

Høj kundetilfredshed er et klart mål, der påvirker den måde, vi arbejder på i Frederiksberg Forsyning.

18 Klimatilpasning

– et værn mod oversvømmelser

Som ansvarlig for kloakken er Frederiksberg Forsyning involveret i en lang række klimatilpasningsprojekter, både store og små, som skal sikre byen mod oversvømmelser ved skybrud.

22 På forkant med udviklingen

Vil man gerne gå forrest og levere de bedste miljøvenlige og bæredygtige løsninger, så kræver det innovation.

24 Forbedringer af forsyningsarter og ledningsnet i konstant fokus

Forsyningsarterne er kerneforretningen, og ledningsnettet er fundamentet for, at de kan være til gavn for kunderne. Vi arbejder konstant på at styrke og forbedre både net og forsyningsarter med hensyn til miljø og pris.

28 Flere medarbejdere - styrket kompetenceprofil

På medarbejderfronten er der fokus på kompetenceudvikling og på at have en forretningsorienteret tilgang til opgaverne uden at miste samfundsansvar og medarbejdertrivsel af syne.

30 Tæt på tallene

Vi zoomer ind på regnskabet og fortæller, hvad der ligger bag nogle af tallene.

32 Risikostyring

Frederiksberg Forsyning arbejder målrettet med at identificere og vurdere risici ved hjælp af en fast risikostyringsproces for på den måde at forhindre og forebygge risici.

34 Forbedret effektivitet gennem Lean

Der er sat ind for at skabe mere effektive arbejdsgange ved at implementere Lean i virksomheden. Målet er at skabe værdi for kunderne.

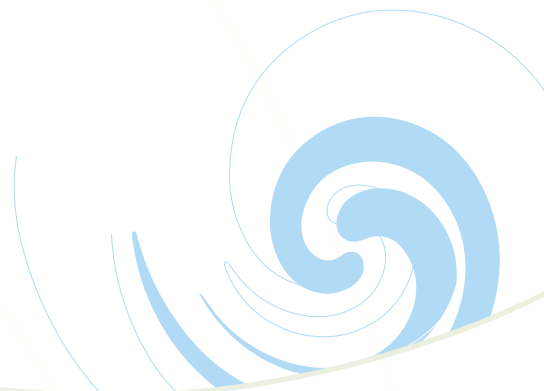
Regnskab

36 Resultatopgørelse

37 Balance

39 Pengestrømsopgørelse

Året 2015

Med Året 2015 ønsker Frederiksberg Forsyning at informere om de mange aktiviteter og den udvikling, der har fundet sted i løbet af 2015. Mange af disse aktiviteter fortsætter ind i 2016, hvilket dette magasin også afspejler. Frederiksberg Forsyning er det fælles brand for Frederiksberg Energi A/S-koncernens 10 selskaber. Magasinet indeholder en forkortet udgave af koncernens årsregnskab, jf. årsregnskabslovens § 149, stk. 2. Medtaget er hoved- og nøgletal, resultatopgørelse, balance og pengestrømsopgørelse, men ikke anvendt regnskabspraksis, egenkapitalopgørelse, regnskabsnoter, ledelsespåtegning og revisorerklæringer. Desuden indeholder koncernårsrapportens ledelsesberetning bl.a. beskrivelse af risici og resultatforventninger, som ikke er med i dette magasin. Den fuldstændige årsrapport kan downloades fra www.frb-forsyning.dk og hos Erhvervsstyrelsen.

Kundeservice i fokus

"Vi er meget bevidste om den rolle, vores produkter spiller i kundernes hverdag og arbejder konstant på at raffinere dem, styrke kvaliteten og effektivisere leverancen", siger adm. direktør i Frederiksberg Forsyning Søren Krøigaard.

S14

Samarbejde med Zoo om klimatilpasning

Frederiksberg Forsyning samarbejder med Zoo om at etablere klimatilpasningsløsninger i takt med, at Zoo renoverer og udbygger deres dyreanlæg. Et eksempel er de 650 faskiner, der opsamler, forsinker og nedsiver regnvandet under jorden i det anlæg, hvor bl.a. wombatterne bor. Foto: København Zoo.

S18

Blødt vand under opsejling

En kundeundersøgelse, resultater fra et testanlæg og et skitseprojekt vil danne grundlag, når det senere på året skal besluttes, hvad næste skridt skal være i forhold til at blødgøre det meget kalkholdige drikkevand på Frederiksberg.

S24

Hoved- og nøgletal

Selskabets udvikling kan beskrives ved følgende hoved- og nøgletal:

	2015 DKK 1.000	2014 DKK 1.000	2013 DKK 1.000	2012 DKK 1.000	2011 DKK 1.000
Resultat					
Nettoomsætning	570.786	583.373	574.819	558.654	549.084
Bruttoresultat	175.882	144.752	207.883	244.321	244.097
Resultat af ordinær primær drift	-3.237	-9.814	-10.854	24.531	18.109
Resultat før finansielle poster	-2.766	-6.630	-8.619	26.925	18.993
Resultat af finansielle poster	-10.038	3.055	-4.038	16.703	-7.848
Årets resultat	-4.207	-5.230	-10.665	39.691	8.428

Balance

Egenkapital	1.575.921	1.592.357	1.620.647	1.376.133	1.343.874
Balancesum	2.524.724	2.490.468	2.401.502	2.160.190	2.082.667

Pengestrømme

Pengestrømme fra:

-driftsaktivitet	175.298	116.283	68.679	119.086	134.515
-investeringsaktivitet	-187.521	-125.304	-56.972	-20.788	-72.233
“heraf investering i materielle anlægsaktiver”	-185.858	-124.972	-60.738	-49.441	-78.820
Pengestrømme fra finansieringsaktiviteten	35.774	17.724	2.185	-335.529	27.649
Årets forskydning i likvider	23.551	8.703	13.892	-237.231	89.931

Nøgletal i %

Overskudsgrad	-0,5%	-1,1%	-1,5%	4,8%	3,5%
Afkastningsgrad	-0,1%	-0,3%	-0,4%	1,2%	0,9%
Soliditetsgrad	62,4%	63,9%	67,5%	63,8%	64,5%
Egenkapitalforrentningen	-0,3%	-0,3%	-0,7%	2,9%	0,6%
Effektiv skatteprocent	67%	-46%	16%	9%	24%
Finansielle gearing	-0,13	-0,08	-0,11	0,06	0,10

Øvrige informationer

Gennemsnitligt antal medarbejdere	177	162	139	129	126

Klimatilpasning for fremtiden

I 2015 kom en omfattende aftale på plads, der betyder, at en lang række spændende – og nødvendige – klimatilpasningsprojekter er på vej på Frederiksberg.

2015 var endnu et spændende år på forsyningsfronten. Frederiksberg Forsyning indgik en aftale med Frederiksberg Kommune om klimatilpasning, som får stor betydning for fremtidens Frederiksberg. Aftalen indeholder en lang række klimatilpasningsprojekter, der møder de helt særlige udfordringer, et storbysområde som Frederiksberg byder på.

Vi kommer bl.a. til at se flere klimaveje som Helenevej, der vandt Frederiksberg Kommunes innovationspris i 2015. Og vi kommer til at arbejde med løsninger over jorden, som man kan se i Lindevangsparken, der i 2015 blev indviet i sin nye klimatilpassede form med bl.a. regnvandsbed og forsænket sceneområde.

Der tegner sig i det hele taget et spændende samarbejde i de næste mange år. Og det er vigtigt, for klimaforandringer og skybrud ser stort på kommunegrænser. Det er grunden til, at Frederiksberg Forsyning og Frederiksberg Kommune har indgået en firepartsaftale med HOFOR og Københavns Kommune. Og så kommer oveni en syvpartsaftale, der ud over firepartsaftalens parter involverer Gentofte Kommune, Gladsaxe Kommune og vandselskabet Nordvand – en aftale som blev en realitet i 2015.

Aftalerne er udtryk for en fælles ambition om at stå sammen, når det gælder om at finde de bedste og mest effektive løsninger til at håndtere klimaforandringer på tværs af administrative skel.

Den 15. juni blev der taget endnu et vigtigt skridt mod at blive en klimaby for fremtiden. Den dag fik Frederiksberg sine to første vindmøller. Vindmøllerne, der er opført i Næstved Kommune, leverer grøn energi til at dække elforbruget i virksomheden Frederiksberg Kommune og Frederiksberg Energi. Møllerne er vigtige for at nå målet om at være CO₂-neutral i 2035.

Forsyningssektoren skal i stigende grad leve op til krav om at levere høj kvalitet til lave priser, og samtidig er der stor fokus på effektivitet i sektoren. Frederiksberg Forsynings nye strategi tager højde for den udvikling og har samtidig kunderne i centrum. Målet er fortsat at sikre, at Frederiksberg er lig med komfort, livskvalitet og bæredygtige løsninger – kort sagt et rart sted at bo og drive forretning.

God læselyst.

Borgmester Jørgen Glenthøj

Bestyrelsesformand for
Frederiksberg Energi A/S

Koncernens profil

Frederiksberg Forsyning er det fælles brand for Frederiksberg Energi A/S-koncernen, som er 100 % ejet af Frederiksberg Kommune. Ud over moderselskabet omfatter koncernen ni selskaber og en ejerandel i BIOFOS A/S på 8,1 %.

Koncernens ejer, Frederiksberg Kommune, er medejer af virksomhederne Centrlkommunernes Transmissionselskab I/S, CTR, og Amager Ressourcecenter I/S, ARC, der har relationer til Frederiksberg Forsyning. CTR køber og transporterer fjernvarmevand fra produktionsenhederne og producerer selv fjernvarme på spidslastanlæg - ejerandelen er på 16 %. Ejerandelen i ARC, der producerer el og fjernvarme i forbindelse med afbrænding af affald, er på 17 %.

Kerneydelser

Frederiksberg Forsynings kerneydelser er at levere fjernvarme, fjernkøling, bygas, vindkraft og vand samt at aflede regnvand og spildevand. Vi løser desuden en række serviceopgaver. Fx har vi en serviceaftale med CTR om at varetage kontrol- og vedligeholdelsesopgaver på deres vekslerstationer og ledningssystemer på Frederiksberg, og 736 kunder abonnerer på vores fjernvarmeeftersyn.

- Mere end 99 % af opvarmningsbehovet på Frederiksberg dækkes af fjernvarme. Fjernvarmen købes hos CTR.
- Ca. 1/3 af husstandene på Frederiksberg modtager bygas. Bygassen, der er en blanding af naturgas og biogas, købes af HOFOR.
- Ca. 45 % af vandet produceres på eget vandværk, det svarer til 2,5 mio. m³. De øvrige ca. 55 % købes af HOFOR. Alt vand indvindes fra grundvandsboringer.
- Regn- og spildevandet ledes gennem hovedkloaker til BIOFOS A/S' renselanlæg. Hovedkloakkerne ejes sammen med HOFOR.

Anlæg og ejendomme

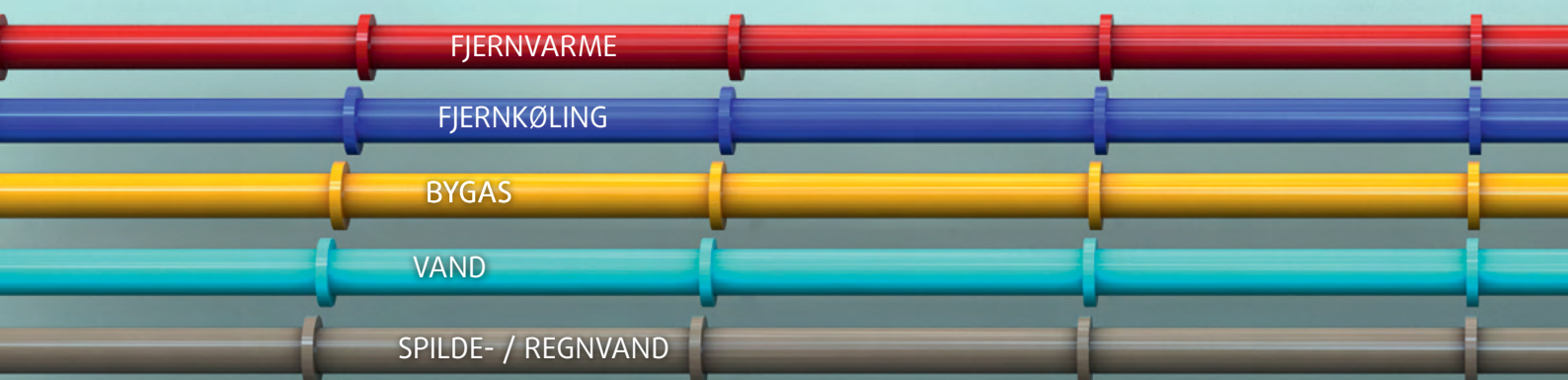
På Stæhr Johansens Vej 38-40, 2000 Frederiksberg, finder man:

- administrations- og værkstedsbygninger
- lager
- vandværk
- vandtank
- indvindingsboring
- kølecentral for fjernkøling
- bygninger til køle- og varmeproduktion.

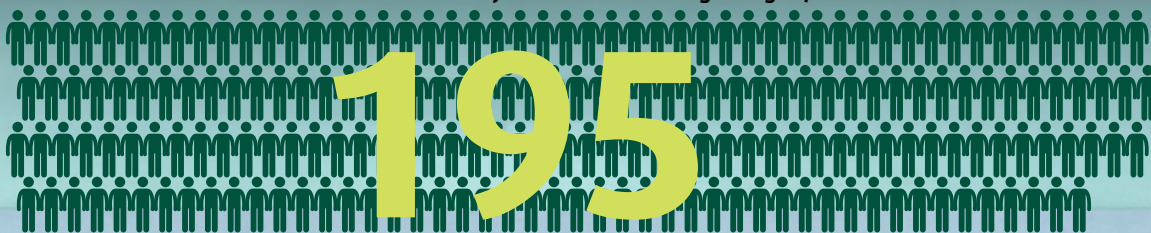
CTR's varmeværk, der bruges til spidslast, og en vekslerstation ligger også på grunden.

Frederiksberg Forsyning ejer og vedligeholder desuden:

- ledningsanlæg til forsyning med fjernvarme, fjernkøling, bygas og vand samt afledning af spildevand med diverse støttebygværker
- 4 vandtrykførøgerstationer
- 5 vandboringer
- 2 gasregulatorstationer
- 2 større forsinkelsesbassiner til spildevand og regnvand
- kølecentral, ledningsnet og installationer i Carlsberg Byen
- to vindmøller, der er placeret i St. Røttinge i Næstved Kommune.

Antal medarbejdere i Frederiksberg Energi A/S

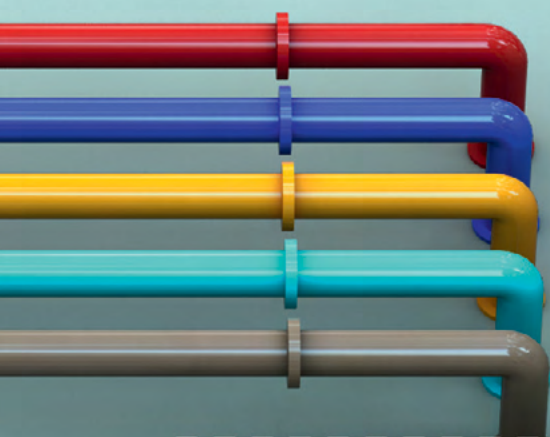
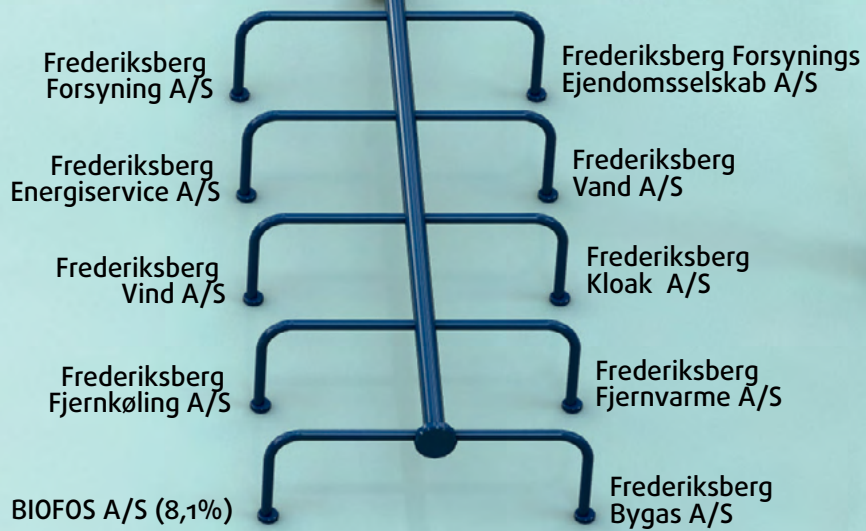
ORGANISATIONSDIAGRAM

FREDERIKSBERG KOMMUNE

Ejer

Frederiksberg Energi A/S

Koncernselskab

Ledelse

Jørgen
Glenthøj (C)

Johnny
Gehlsen (C)

Pernille
Høxbro (C)

Morten
Jung (B)

Jan E.
Jørgensen (V)

Thyge
Enevoldsen (Ø)

Frederiksberg Energi A/S

Hvile i sig selv-selskaber

Frederiksberg Fjernvarme A/S

Frederiksberg Bygas A/S

Frederiksberg Kloak A/S

Frederiksberg Vand A/S

Kommercielle selskaber

Torben
Kjærgaard

Søren
Krøigaard

Frank Steen
Pedersen

Frederiksberg Energiservice A/S

Frederiksberg Forsyning A/S

Frederiksberg Forsynings Ejendomsselskab A/S

Frederiksberg Fjernkøling A/S

Frederiksberg Vind A/S

Frederiksberg Energi A/S

Frederiksberg Energi A/S

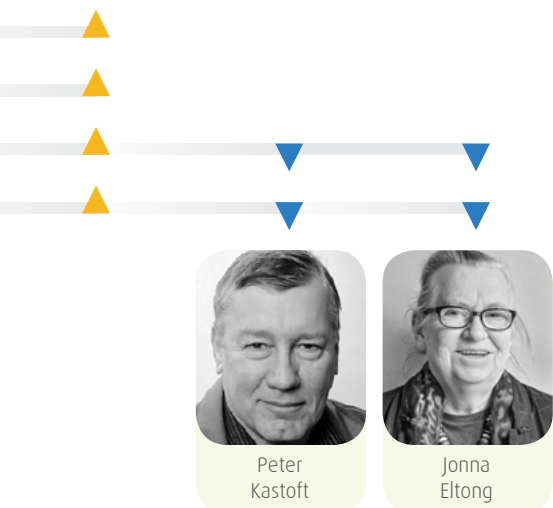
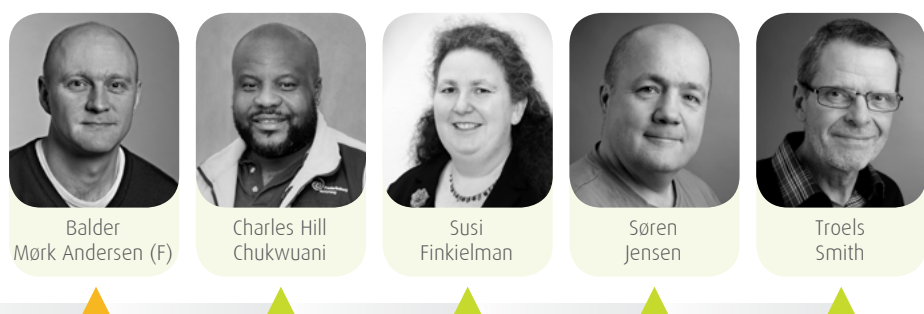

Øvrige selskaber

Illustrationen viser bestyrelsen pr. 10. maj 2016. Ny på posten som direktionsmedlem i de ni datterselskaber er Søren Krøigaard, der den 1. august 2015

tiltrådte stillingen som administrerende direktør i Frederiksberg Forsyning efter Vagn Bech, der gik på pension.

- Bestyrelsesformand
- Bestyrelsesmedlem
- Direktion
- Bestyrelsesmedlem (medarbejderrepræsentant)
- Bestyrelsesmedlem (forbrugerrepræsentant)

Strategi og rammer

Frederiksberg Forsynings nye strategi skal sikre, at vi etablerer bæredygtige løsninger, der skaber livskvalitet og komfort for vores kunder og for Frederiksberg.

Forsyningsbranchen er i disse år præget af forandringer. Fra statens side er der forventninger om øgede effektiviseringer og besparelser, som skal gennemføres uden at gå på kompromis med kundernes ønsker i forhold til pris, service og kvalitet.

Frederiksberg Forsyning er med den seneste forretningsstrategi klædt på til at håndtere de krav og forventninger et moderne forretningsorienteret forsyningselskab står over for. Strategien, der blev udarbejdet i 2015 og endeligt vedtaget i januar 2016, flugter med Frederiksbergstrategien. Den indeholder bl.a. planer om, hvordan Frederiksberg gennem ambitiøse mål for CO₂-reduktion og en omfattende plan for klimatilpasning skal blive klimabyen for fremtiden – en grøn by med rent vand og ren luft.

Aftale om klimatilpasning på plads

Samarbejdet med Frederiksberg Kommune har altid været helt centralt, men er blevet styrket i takt med, at behovet for klimatilpasning presser sig på. I 2015 indgik Frederiksberg Forsyning og Kommune en rammeaftale om 56 klimatilpasningsprojekter. Det er en investering på 1,2 mia. kr., som skal aflaste kloakkerne under skybrud. En række af disse projekter bliver integreret i byen på en måde, så de forskønner og skaber nye muligheder for dem, der bor på og bruger Frederiksberg. Projekterne skal udføres over en længere årrække, så der er lagt op til tæt parløb mellem kommunen og forsyningen på vej mod et Frederiks-

berg, der er rustet til at håndtere de ændrede vandmængder.

Løsninger på tværs af kommunegrænser

I 2015 blev der udarbejdet en fireparts samarbejdsaftale mellem Frederiksberg og København Kommuner, Frederiksberg Forsyning og HOFOR. Aftalen skal sikre synergi og sammenhæng mellem de klimatilpasningsløsninger, parterne hver især ønsker at udføre. Også en syvpartsaftale, som desuden tæller Gentofte og Gladsaxe Kommuner og deres fælles vandforsyning Nordvand blev indgået i 2015.

Med disse historisk set omfattende aftaler er fundamentet lagt for, at parterne sammen og på tværs af kommuneskel kan finde frem til de løsninger, der bedst muligt sikrer borgerne mod de miljøpåvirkninger, klimaforandringerne fører med sig.

“ Omdrejningspunktet for Frederiksberg Forsynings strategi er at tage udgangspunkt i, hvad der skaber værdi for vores kunder - med respekt for de rammer, som kommunale planer og lovgivning sætter

Hovedvandveje højt prioriteret

Skybrudsplanerne bliver løbende evalueret og prioriteret. I 2015 har især arbejdet med hovedvandveje været prioriteret højt – et arbejde, som tager flere år at planlægge og gennemføre. Så længe hovedvandvejene ikke er etableret, kan man generelt ikke etablere de mindre skybrudsveje. Der skal være et sted at aflevere vandet. Ellers flyttes vandet blot til et nyt sted, der heller ikke kan tåle de store vandmængder. I 2015 har man derfor primært koncentreret sig om de mindre projekter med regnvandsforsinkelse på Frederiksberg, der kan gennemføres uafhængigt af hovedvand- og skybrudsveje. Planerne er udarbejdet sammen med kommunerne Frederiksberg og København og HOFOR.

Ny vandsektorlov på vej

I september 2015 sendte regeringen et forslag til en ny vandsektorlov i høring i forlængelse af den forligsaftale, der blev indgået i april 2015. Formålet er at få en endnu mere effektiv vandforsyningssektor.

Vandsektorloven indebærer, at vandselskaber får tildelt et individuelt prisloft, som er den øverste ramme for prisen på vandforsyning og behandling af spildevand. Prisloftet er bl.a. baseret på den forventede mængde vand, omkostninger, investeringer og effektiviseringskrav.

Et fremtidsscenario, hvor Frederiksberg Vand A/S og Frederiksberg Kloak A/S bliver effektiviseret så voldsomt, at det vil påvirke kerneopgaverne og reducere mulighederne for at udvikle nye bæredygtige løsninger på Frederiksberg, kan være en konsekvens af den reviderede vandsektorlov. Loven kan samtidig medføre, at effektiviseringskravene bliver så voldsomme, at det vil påvirke de fremtidige muligheder for at opfylde den aftale, Frederiksberg Kloak A/S har indgået med Frederiksberg Kommune om skybrudsløsninger. Det er en uheldig konsekvens af det ensidige fokus på effektivisering af vandsektoren, og Frederiksberg Forsyning vil derfor arbejde på at påvirke udviklingen i reguleringen, så der i fremtiden kan blive skabt balance mellem høj kvalitet og effektivisering.

Tilladelse til forventet vandindvinding

Grundvandskvaliteten på Frederiksberg er truet af både miljøfremmede og naturligt forekommende stoffer. Frederiksberg Forsyning og Frederiksberg

Kommune er i fælles dialog med regionen for at påvirke, at forureningsundersøgelser og afværgeforanstaltninger i forsyningsoplandet bliver prioriteret højere fremover. Som formuleret i kommunens Vandhandleplan 2012-2016 er det Frederiksberg Kommunes mål at arbejde for at opretholde den eksisterende vandindvinding. Og det er forventningen, at der i 2016 gives en vandindvindingstilladelse, der gælder 30 år frem, hvorefter de nye vilkår skal implementeres.

CO₂-neutral by

Frederiksberg Kommune har en målsætning om at være 100 % CO₂-neutral i 2035. Det skal bl.a. ske gennem energireduktioner, synergieffekter og grøn vækst. Frederiksberg Forsyning sætter ind på forskellige områder for at bidrage til at nå målsætningen, bl.a. ved at arbejde for et minimalt energitab på fjernvarmeledninger og målrettet energirådgivning til den enkelte kunde. Frederiksbergs to vindmøller ved St. Røttinge, der gik i produktion i juni 2015, bidrager til at nå målet. Møllerne har kørt stabilt og leveret den forventede mængde strøm i 2015. De to vindmøller forventes at producere omkring 22 mio. kWh om året.

Grøn produktion af fjernvarme

På fjernvarmefronten har man længe arbejdet for at reducere CO₂-udslippet, og på Frederiksberg bidrager varmesektoren da også markant til at nå kommunens CO₂-målsætninger. Fjernvarme er fra et miljøperspektiv den optimale varmeløsning set i forhold til fx olie og gas, og da over 99 % af boligerne på Frederiksberg er tilsluttet fjernvarme, er vi set i dette perspektiv langt fremme. I takt med, at flere og flere boliger er tilsluttet fjernvarme, har man de seneste år sat kraftigt ind for at minimere CO₂-udslippet i forbindelse med produktionen, som foregår på hovedstadens store kraftvarmeværker. CTR, som leverer varme til Frederiksberg Forsyning, har en selvstændig målsætning om, at fjernvarmen skal være CO₂-neutral i 2025. I 2015 var 53 % af fjernvarmen på Frederiksberg baseret på fossile brændsler som fx biobrændsel.

Gennem samarbejdet med CTR arbejder Frederiksberg Forsyning løbende på at få de store kraftvarmeværker omstillet til en mere miljøvenlig produktion, fx ved økonomisk at støtte opførelsen af en ny træflisfyret blok på Amagerværket, som inden 2020 skal erstatte en kulfyret blok.

Bygas med biogas

Bygassen på Frederiksberg består af biogas og naturgas, der er blandet med atmosfærisk luft. Bygas giver per kWh halvt så meget CO₂ som el. Forventningen er, at bygas i 2025 kommer til at bestå af biogas alene og derfor bliver 100 % CO₂-neutral.

BIOFOS CO₂-neutral i 2025

Frederiksbergs spildevand bliver rensset på anlæg i renservirksomheden BIOFOS A/S, som Frederiksberg Forsyning har en ejerandel på 8,1 % i. BIOFOS har

bragt sin samlede CO₂-udledning ned med 64 % siden 2005, og målet er at være 100 % CO₂-neutral i 2025. Energoptimering af slamforbrændingen har ført til, at elforbruget er faldet med hhv. 33 % på Renseanlæg Lynetten og 25 % på Renseanlæg Avedøre. BIOFOS producerer biogas, der bl.a. indgår i bygassen på Frederiksberg. Produktionen af biogas fra spildevandsslam spiller også ind på CO₂-regnskabet.

Ved at bidrage til lokal grøn omstilling er vi med til at understøtte national – og i sidste instans – global omstilling

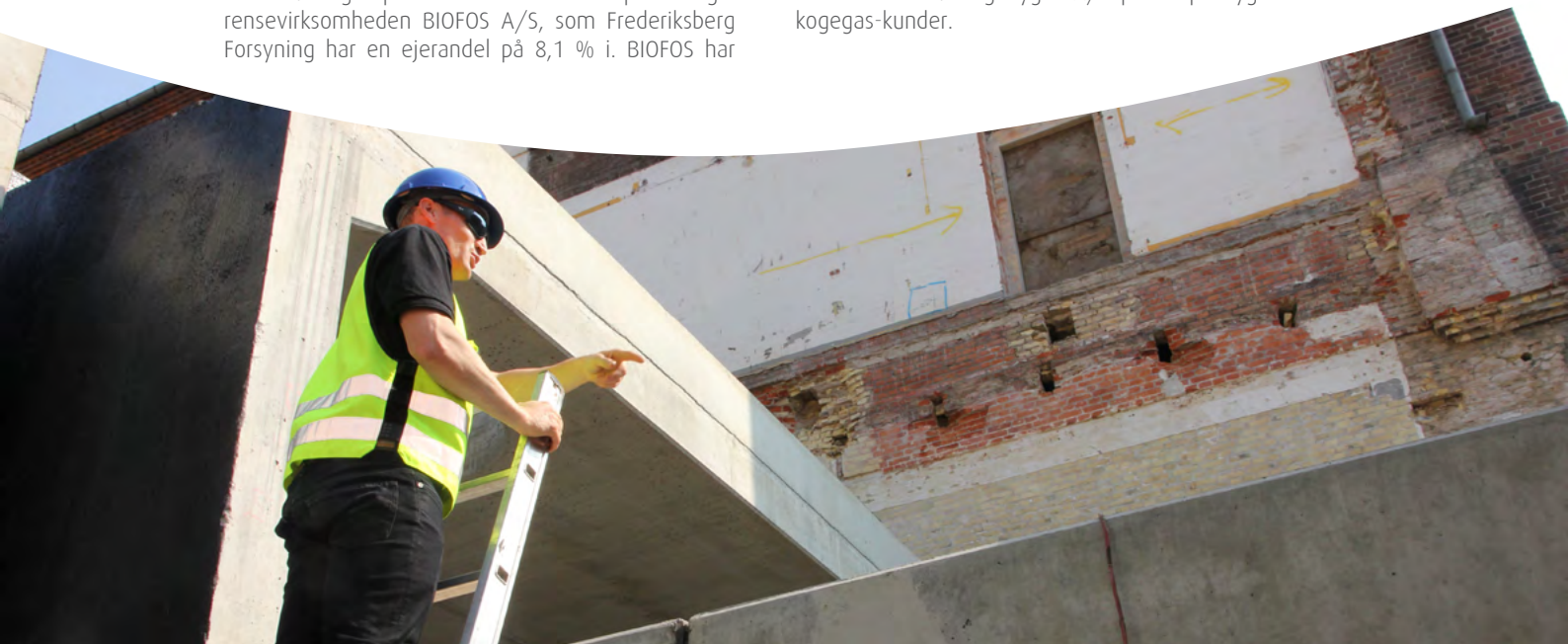
Rammevilkår for fjernvarme

Frederiksberg Fjernvarme A/S er omfattet af varmesforsyningsloven, hvor et af de centrale elementer er hvile i sig selv-princippet, der er med til at sikre, at forbrugerne ikke betaler for meget. Frederiksberg Fjernvarme A/S forventes i fremtiden at blive benchmarket mod tilsvarende selskaber. Som led i regeringens vækstplan for energi og klima er der nedsat et tværministerielt sekretariat, der i efteråret 2015 afleverede deres anbefalinger til modernisering af den nuværende regulering. Anbefalingerne omfatter en totaløkonomisk benchmarking, hvilket skal ske på et ensartet datagrundlag. Arbejdsgruppens anbefalinger har i foråret 2016 udmøntet sig i et politisk forlig, som skal effektivisere fjernvarmesektoren med 1/2 mia. kr. ved udgangen af 2020. De første effektiviseringskrav bliver pålagt fjernvarmeselskaberne fra 2019.

Selskabet imødeser en konstruktiv og gennemsigtig regulering, der forsat giver mulighed for at drive en effektiv virksomhed, hvor der kan tages langsigtede beslutninger. En regulering, der kun sætter fokus på kortsigtede løsninger og hurtig effektivisering, kan skade virksomheden på længere sigt og medføre en dårlig forsyningsikkerhed og kundeoplevelse.

Rammevilkår for gas

Frederiksberg Forsynings levering af gas til procesformål – kogegas – er ikke lovreguleret, efter varmesforsyningsloven er blevet ændret. Energitilsynet godkender således ikke længere selskabets priser. Under iagttagelse af hvile i sig selv-princippet fastsætter Frederiksberg Bygas A/S prisen på bygas til kogegas-kunder.

Ny strategi i koncernen

Forsyningssektoren er under forandring. Det skyldes bl.a., at virksomheden skal tilpasse sig kundernes behov og udefrakommende udvikling som ny lovgivning eller klimaforandringer. Frederiksberg Forsyning har formuleret en ny, revideret strategi i forlængelse af udviklingen. Strategien bygger på de forhold, der forventes at påvirke virksomheden, og som harmonerer med de forventninger, der stilles fra omgivelserne og selskabets ejer.

Økonomisk udvikling

For at sikre rimelige priser for kunderne og fastholde koncernens værdi skal der være et stærkt fokus på effektivisering samtidig med, at der skabes vækst gennem nye serviceydelser.

Infrastruktur skal følge byudviklingen

Som et af landets ældste forsyningselskaber skal forsyningsnettet udvikle sig sammen med byen. Et ældre forsyningsnet skal fortsat kunne servicere en by i udvikling og forandring.

Sektorudvikling

Forsyningssektoren er under forandring. Trenden er, at der dannes større regionale selskaber og samarbejder.

Ændrede klimaforhold

Lokale og globale klimaforhold betyder, at forsyningssektoren har en unik mulighed for at bidrage positivt til klimamålsætningerne.

Nye kundebehov

Som samfundet udvikler sig, opstår der nye behov blandt kunderne. Der opstår muligheder for at levere nye produkter og services.

Komfort, livskvalitet og bæredygtighed
- er pejlemærker i Frederiksberg Forsyning

Stram regulering

Forsyningssektoren er underlagt en stram regulering, som konstant er under forandring og som sætter rammerne for virksomhedernes drift og udvikling.

Politiske aftaler

På politisk niveau er der en række forhold, som sætter rammerne for forsyningssektoren og som derfor skal adresseres.

Mål

For også fremover at være rustet til at møde vores kunders behov og samtidig drive en sund virksomhed skal vi indfri en række strategiske mål frem mod 2020.

Klimamål

- Den fossile CO₂-udledning på Frederiksberg skal halveres fra 2005 til 2020.
- Der skal maksimalt være 10 cm vand på terræn på Frederiksberg frem mod år 2100.

Økonomimål

- Omsætningen i virksomhedens tilknyttede ydelser skal vokse med 50 mio. kr. fra 2015 til 2020 med de samme ressourcer.
- Produktiviteten i virksomheden skal forbedres med 20 % fra 2015 til 2020 som følge af benchmarking.
- Frederiksberg Forsyning skal fastholde sit resultat på 8-12 mio. kr. årligt.

Mål for kundetilfredshed og priser

- Mindst 95 % af kunderne er tilfredse eller meget tilfredse med virksomhedens kerneydelser i 2020.
- Vand, kloak og fjernvarme er årligt blandt de mest priseffektive forsyningselskaber i hovedstadsområdet målt på totalomkostninger (TOTEX).

Forudsætninger

Det kræver en samlet indsats at lykkes med disse ambitiøse mål. For at sikre, at organisationen trækker i samme retning, er der formuleret en række strategiske temaer, som vil kendetegne Frederiksberg Forsynings arbejde frem mod 2020.

- Vi skal fremme bæredygtige løsninger i alle led af værdikæden.
- Vi skal hjælpe med at realisere bæredygtige projekter.
- Vi skal stå for smart og bæredygtig forsyning.
- Vi skal styrke virksomheden gennem partnerskaber.
- Vi skal samarbejde med Frederiksberg Kommune, bl.a. om at opnå klima- og miljømål.
- Det skal være let at være kunde.
- Vores priser skal være bæredygtige.

Vores kunder

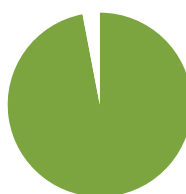

103.286 indbyggere

52.485 husstande

3 % bor i hus

97 % bor i lejlighed

1/2 liter vand fra hanen
koster kunderne 4 øre

En husstand betaler
31,18 kr./m³ for
vand og spildevand -
landsgennemsnittet
er **61,5 kr./m³**

900 skoleelever/
studerende har prøvet
forsyningsens skoletilbud i
2015

736 kunder får deres varmeanlæg tjekket af
Frederiksberg Forsyning hvert år som led i et
serviceabonnement. Antallet af abonnenter steg
med **14,5 %** fra 2014 til 2015

En familie i en lejlighed på **100 m²** bruger i
gennemsnit **7.600 kr.** på varme om året. En
familie i et hus på **200 m²** bruger i gennemsnit
20.800 kr. i varme om året

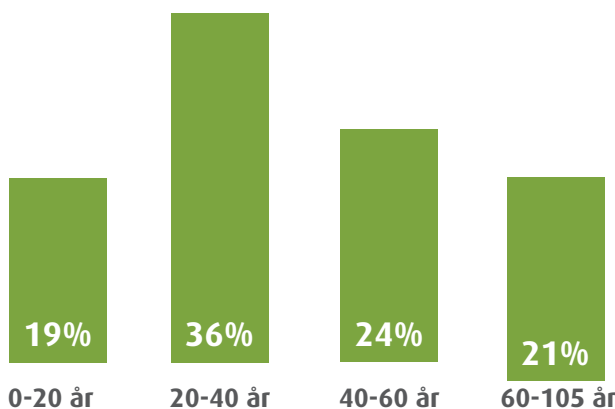
99 % af boligerne
har fjernvarme

Mest almindelige navne:
Peter og Anne

Der er 4825 virksomheder
på Frederiksberg – heraf
hører 22 % til i kategorien
Handel og Transport.
Virksomheder i denne
kategori beskæftiger
7338 personer

Alder

555 af 4444 varmekunder
har bestilt at få en e-mail,
hvis forbrug og afkøling
ændrer sig

Høj kundetilfredshed er et klart mål, der påvirker den måde, vi arbejder på i Frederiksberg Forsyning.

Det skal være nemt at være kunde

Med en vision om gennem god service, lave priser og miljørigtige løsninger at medvirke til, at man vælger at bo eller drive virksomhed på Frederiksberg, lægger forsyningen sig i selen for at levere kundeservice af høj kvalitet.

Dybest set bidrager Frederiksberg Forsyning til kundernes livskvalitet og komfort: Varme i hjemmet, det livsnødvendige drikkevand, gas til madlavning i køkkenet og velfungerende kloakering, der er centralt for et sundt liv.

“Vi er meget bevidste om den rolle, vores produkter spiller i kundernes hverdag og arbejder konstant på at raffinere dem, styrke kvaliteten og effektivisere leverancen. Vi skal være garant for en sikker forsyning, og kunderne skal være helt trygge ved os”, siger adm. direktør i Frederiksberg Forsyning Søren Krøigaard:

“Vi skal forstå vores kunder, så vi kan møde deres behov og gøre servicen bedre. Høj kundetilfredshed er et klart mål, der påvirker den måde, vi arbejder på. Ambitionen er, at man skal opleve, at det er nemt at være kunde hos os”.

Det handler ikke kun om at levere tilgængelige digitale løsninger, som gør det nemt at betale regninger og følge forbruget. Det handler også om at tilbyde nogle services, der letter i hverdagen. Et eksempel er det årlige eftersyn af fjernvarmeanlægget, som man kan abonnere på. Man overdrager eftersynet af sit anlæg til erfarne serviceingeniører og skal derefter ikke bruge tid og tanker på det.

Forandringsparathed er en forudsætning for fortsat at kunne skabe gode kundeoplevelser.

“Der sker meget på forsyningsområdet, og forventningerne til os ændrer sig hele tiden. Derfor vil der altid være plads til forbedring. Internt arbejder vi med at gennemgå vores arbejdsprocesser og forenkle dem mest muligt. Formålet er at frigøre tid, som skal bruges til at skabe mere værdi for kunderne, fx ved at udvikle nye løsninger”, forklarer han.

Frederiksberg
Dage, juni 2015.

Kunderne siger

Vi udfører løbende kundeundersøgelser. I 2015 udførte vi en kvalitativ undersøgelse, der gav os indsigt i, hvordan vores kunder tænker i forhold til energi.

Undersøgelsen indikerer, at vores kunder har tillid til kvaliteten af de ydelser, vi leverer - tidligere undersøgelser har vist det samme. Undersøgelsen peger desuden i retning af et ja tak til rådgivning om forsyning og et ønske om nye tilbud på linje med fjernaflæsning af vandmålere.

“ At I som forsyningselskab er sikre og stabile, det regner jeg med. Jeg synes, at det er en cadeau til jer, at jeg er helt tryk ved det

Kundeudsagn (redigeret), kvalitativ undersøgelse 2015

Nye fjernvarmeunits reducerer varmeregning og CO₂-aftryk

Et eksempel på en service, som kan lette i hverdagen, er unitordningen. Frederiksberg Forsyning har de seneste år tilbudt kunderne at købe en fjernvarmeunit på en abonnementsordning. Ordningen indebærer, at vi fjerner det gamle anlæg - i nogle tilfælde et oliefyrt - og installerer et moderne fjernvarmeanlæg i stedet. De senere år er fjernvarmeunits blevet langt mere effektive. Det betyder, at ud over at spare penge på varmeregningen kan vores kunder reducere deres CO₂-aftryk på miljøet ved at få en ny unit. Forskellen på en ny og en gammel fjernvarmeunit kan være op til 6 %. I 2015 installerede forsyningen ni fjernvarmeunits og indgik kontrakt på yderligere 10.

Mødet med kunderne

Frederiksberg Forsyning har et mål om at være synlige og deltager derfor i forskellige events og arrangementer på Frederiksberg. Det er en oplagt måde at informere om vores produkter og services på, og samtidig bliver vi klogere på, hvad der rør sig hos vores kunder.

Forsyningen deltager fx i kommunens borgermøder og stiller op til Frederiksberg Dage med forskellige børnevenlige aktiviteter, der har relation til vores kerneprodukter. På Frederiksberg Dage i juni 2015 var der både mulighed for at lære mere om, hvad der må - og ikke må komme i toiletet og få en tur på en af vandcyklerne, der igen i 2015 var et tilløbsstykke.

For tredje år i træk holdt vi åbent hus på Varmens Dag den 1. februar med rundvisning på varmeværket. Lørdag den 12. september havde vi en stand til Sundhedsdagene på Rådhuspladsen, hvor temaerne var sundt drikkevand og kloak. Og under Frederiksberg Grønne Dage den 13.-14. november stillede Frederiksberg Forsyning op med råd og vejledning i, hvordan man kan søge om energitilskud.

Ny serviceaftale med CTR

Frederiksberg Forsyning har i mange år haft CTR som kunde og tæt samarbejdspartner, da vi tager os af drift- og vedligeholdelsesopgaver på deres vekslerstationer og ledningssystemer på Frederiksberg. Det er en omfattende opgave, som virksomheden har stor erfaring med. I 2014 blev opgaven defineret som en serviceaftale mellem de to parter. Det betyder, at vi også løser opgaven fremover.

I 2015 gik vi i gang med at indrette værkstedet, så vi er klar til at håndtere en ny serviceaftale med CTR om at renovere gear og aktuatorer på deres vekslerstationer og kamre - også uden for Frederiksbergs grænser. Aftalen indebærer, at vi varetager det forebyggende vedligehold såvel som akutte opgaver.

Gear og aktuatorer bruges til at åbne og lukke de store ventiler på ledningsnettet.

Frederiksberg Forsynings skoletilbud har haft et travlt år. Fx har 11 klasser besøgt udeskolen, og der var især interesse for at lære om vandets vej fra grundvand til drikkevand. I den kommende tid skal der især lægges kræfter i at sikre, at udeskolen og de andre skoletilbud understøtter skolereformens elementer som Fælles Mål, den åbne skole og i det hele taget er med til at styrke elevernes faglighed på de områder, hvor vi kan bidrage.

Klimatilpasning – et værn mod oversvømmelser

Miljøet er udfordret af de klimaændringer, der forventes i de kommende år. Som ansvarlig for kloakken er Frederiksberg Forsyning involveret i en lang række klimatilpasningsprojekter, både store og små, som skal sikre byen mod oversvømmelser ved skybrud.

I 2015 markerede vi kloakkens 150 års jubilæum på Frederiksberg. Dengang prioriterede man at anlægge et veludbygget kloaknet for at undgå koleraepidemier som den, der havde hærget landet og især Københavnsområdet i 1853. Der var et stærkt politisk ønske om at rette op på de usunde tilstande, befolkningen døjede med.

Dengang var mantraet sundhed – i dag er det miljøet. Oversvømmelser på grund af skybrud kan resultere i miljøkatastrofer, der både har økonomiske og menneskelige omkostninger. Derfor er klimatilpasning et vigtigt indsatsområde på Frederiksberg. Derfor har kommunen og Frederiksberg Forsyning indgået en aftale om at udføre 56 klimatilpasningsprojekter over

en længere årrække. Og derfor er der indgået aftaler med de omkringliggende kommuner og forsyningselskaber om at arbejde sammen for at sikre de bedst mulige løsninger. Samarbejde om klimatilpasning har dog været en realitet længe. Der er meget omfattende projekter i gang, der går på tværs af kommunegrænser og strækker sig over flere år. Samtidig er der mindre klimatilpasningsprojekter, der gør en forskel i lokalområdet.

Samarbejde om tunneller i gang

Sammen med Frederiksberg Kommune, Københavns Kommune og HOFOR har Frederiksberg Forsyning i 2015 arbejdet videre med skybrudsplanerne. Projektningen på Vesterbro Tunnellen fortsætter, og Frede-

Det var en stor – og næsten symbolsk meget våd – dag, da Frederiksberg Kommune og Forsyning den 18. november 2015 indviede den klimatilpassede Lindevangsparken og den nærliggende plads Sløjfen (foto).

Frederiksberg Forsyning er med i et stort kommunalt samarbejde om Harrestrup Å, der skal begrænse skader ved skybrud

Frederiksberg Forsyning er nu også gået ind i arbejdet med Bispebjerg-, Ryparken-, Dyssegård Tunnelen, som skal lede vand til Øresund. Det er her, at syvpartsaftalen bliver aktiv, da Gentofte og Gladsaxe Kommuner samt deres forsyningsselskab Nordvand også deltager. Måske vil det vise sig hensigtsmæssigt, at Frederiksberg også tilsluttes denne tunnel, selvom det ikke var planen fra starten. En sådan tunnel kan især få betydning for afvandingen omkring Bispeengen og også længe op i oplandet til Egernevjsområdet. Der kan dog dukke mange hindringer op, som kan betyde, at der skal prioriteres anderledes med hensyn til de endelige løsninger.

Damhusledningen, der primært er en bassinledning, dvs. en overdimensioneret kloakledning, som kan opsamle og forsinke regn- og spildevand, forventes at være færdig omkring årsskiftet 2016-2017. Den skal sikre Damhusåen mod overløb fra kloakkerne. Denne funktion har størst betydning i forhold til Frederiksbergs kloakvand. Ledningen vil dog i en vis udstrækning også fungere som skybrudsledning ved at mindske risikoen for oversvømmelse i nærområdet ved kraftige regnskyl.

Sammen om at sikre Harrestrup Å

Sammen med ni andre kommuner og deres forsyningsselskaber indgik Frederiksberg Kommune og Frederiksberg Forsyning i 2014 en samarbejdsaftale om Harrestrup Å. Aftalen danner ramme om de klimatilpasningsprojekter, der skal forhindre, at åen løber over sine bredder ved skybrud og skal være med til at sikre, at Frederiksberg også i fremtiden kan lede vand ud til dette system. I 2015 kom man rigtig langt med en såkaldt kapacitetsundersøgelse. Den viser, hvor oversvømmelser vil være kritiske på åens strækning, og hvor de ikke vil give skader. Desuden foreslår den, hvad der skal til for at håndtere det vand, åen ikke kan rumme under de nuværende forhold. Parterne skal prioritere de foreslåede klimatilpasningsforslag for at sikre en løsningsmodel, som giver værdi for alle parter.

Åen, der er en af hovedstadsregionens vigtige vandveje, udspringer i Harrestrup mose syd for Ballerup, løber forbi Damhussøen og fortsætter ud i Kalvebod Strand.

Klimatilpasningen af Lindevangsparken blev færdig i 2015. Et af de fire elementer, der udgør klimatilpasningen er grøften, der løber langs Ved Lindevangen. Grøften forsinke og nedsiver regnvandet og er anlagt som et regnbed med frugttræer og -buske. Det indeholder også læringselementer som målepæle, hoppesten og vandpumper.

En tasmansk pungdjævel tjekker sit "hood" ud i anlægget Tasmanien i Zoo. Under jorden sørger Frederiksberg Forsynings regnvandsbassiner for at opsamle, forsinke og nedsive regnvand. Foto: København Zoo.

Faskiner under de tasmanske djævle

Det er ikke til at se det, hvis man ikke lige ved det. De tasmanske pungdjævle, wombatterne og kænguruerne i Zoo går rundt oven på et af Frederiksberg Forsynings regnvandsbassiner. Under dyrenes anlæg, som stod færdigt i slutningen af september 2015, er der nemlig placeret 650 faskiner, der opsamler, forsinke og nedsiver regnvandet. Tilsammen kan de rumme 142 m³ vand. De er med til at aflaste kloakken – og dermed byen. Næste projekt bliver på Savannen, der ligger op til Søndermarken. Der skal etableres klimatilpasningsløsninger i takt med, at Zoo renoverer og udbygger deres dyreanlæg. Løsningerne skal tænkes ind i Savannen på en måde, så de indgår naturligt i landskabet og i dyrenes hverdag. I alt skal der tilbageholdes ca. 2.000 m³ regnvand på området. Det er særlig interessant at tænke klimatilpasning i Zoo, fordi haven ligger på toppen af Frederiksberg. Jo mere regnvand, der kan holdes tilbage her, desto bedre for hele kommunen.

Lindevangsparken med klimatilpasning

Den 18. november 2015 kunne man genåbne Lindevangsparken i en ny klimatilpasset form, der samtidig byder på nye muligheder for de børn og voksne, der bruger parken. Der er anlagt en grøft, som opsamler regnvand under skybrud, men for børn er det et sted, de kan lege og gå på opdagelse mellem æbletræer, vandpumper og solbærbuske. En ny scene på græsplænen er samtidig et forsinkelsesbassin, der aflaster området under meget kraftig regn. Lige uden for parken har pladsen Sløjfen fået et nyt udtryk med små springvand og magnoliatræer – og under jorden er der nu et forsinkelsesbassin.

Projektet er et samarbejde mellem Frederiksberg Kommune, VANDPLUS, Frederiksberg Kloak A/S, Frederiksberg Forsyning og Frederiksberg Boligfond. Lindevangsparken er fra 1932 og er kommunens ældste park. Desuden er den med sine 33.000 m² kommunens største park.

Grønne initiativer i egne rækker

Frederiksberg Forsyning har et mål om at vælge grønne løsninger til virksomheden. I 2015 købte vi 10 el-varebiler. De kører på elbatterier, der kan oplades med grøn energi, fx fra vind. Vi er gået med i et pilotprojekt med DTU om en helt speciel opladningsmetode, Vehicle-to-Grid, der gør, at batterierne ikke kun kan bruges som lager for den vedvarede energi. De kan også aflade strøm tilbage til elnettet efter behov. Ideelt set vil vi som elbilejere kunne reducere eller ligefrem neutralisere udgiften til brændstof og samtidig støtte op om dansk vindmøllestrøm. Bilerne kommer på gaden i sommeren 2016.

Vi har udskiftet 350 lysstofrør til energibesparende LED-rør. Udskiftningen er allerede mærkbar på

elregningen, hvor vores samlede elforbrug disse steder er faldet op til 14 % fra 2014 til 2015. Alle vandhaner er udskiftet til vandbesparende touch-haner, vi installerer løbende toiletter, der bruger mindre vand pr. skyl og så har vi i februar 2016 installeret otte toiletter, der skyller med regnvand.

Vi har desuden fået grønt tag i 2015. Dog kun på vores cykelskur, som måler ca. 90 m². Det grønne tag optager nu ca. 32 m³ regnvand årligt, der derefter stille og roligt fordampes i stedet for at lande i kloakken. Og syv mobile redskabscontainere har fået solpaneler, som det meste af året producerer strøm til lys og værktøjsopladning i containerne ude i byen.

På forkant med udviklingen

Vil man gerne gå forrest og levere de bedste miljøvenlige og bæredygtige løsninger, så kræver det innovation.

Frederiksberg har tradition for at være på forkant med udviklingen, fx var byen først med fjernvarme i 1903. Frederiksberg er fortsat med fremme, ikke mindst på klima- og energiområdet. En af måderne at opnå miljø-mæssig bæredygtighed er ved at bruge innovativ digital teknologi.

Netværk til Smart City-løsninger

At få det rette teknologiske set-up er helt centralt for at manøvrere i den digitale tidsalder. Som en af de første kommuner får Frederiksberg sit eget netværk, der bl.a. bliver afsættet for en lang række Smart City-løsninger. Som noget af det første vil Frederiksberg Forsyning fjernaflæse vand- og varmekonsumet. Netværket tager indsamlingen af data til et nyt niveau, hvorfra man kan styre driften endnu bedre og dermed også give bedre kundeservice. Det kunne være i form af en app, som kan give vand- og varmekunder et de-

taljeret time-for-time overblik over deres forbrug og sende en alarm, hvis forbruget afviger fra normalen.

Der er desuden en forventning om at bruge nettet til at hente detaljerede data hjem, der skal gøre os klogere på vandets vej i kommunen. Ved at sætte sensorer op på udvalgte steder og i kloakkerne kan man få et udførligt billede af, hvor der bør sættes ind med klimatilpasning og hvad for en løsning, der skal til. På den måde bidrager netværket til at styrke de beslutninger, forsyningen og kommunen sammen skal tage i forbindelse med de kommende års klimatilpasningsprojekter.

I 2015 blev der taget en række vigtige beslutninger, bl.a. om, hvilke komponenter netværket skal bestå af og hvordan netværkets fiberkabler skal føres rundt på Frederiksberg. Kablerne bliver spændt op over den ek-

I 2015 blev forsyningen klar til at levere fjernkøling til Carlsberg Byen. Fredag den 15. maj 2015 blev den 21.000 kilo tunge kølemaskine, der er en helt central del af Carlsberg Byens fjernkøleanlæg, hejst på plads.

sisterende gadebelysning – og skal altså ikke graves ned. Netværket er over en længere periode blevet testet i et lokalområde på Frederiksberg. Opsætningen af netværket blev sendt i udbud i april 2016.

Geo Smart City en realitet

I slutningen af 2015 fik Frederiksberg Forsyning i samarbejde med Frederiksberg Kommune og flere andre private aktører bevilliget godt 1,6 mio. kr. i støtte fra den såkaldte EUDP-pulje til at udvikle en koblet 3D-løsning til at håndtere geo-data. Det betyder, at vi som de første i verden snart kan udarbejde et banebrydende produkt, som gør det muligt at forstå det rum og de muligheder, der findes under jorden i en storby for så vidt vandindvinding, energilagring, infrastruktur til ledninger, metro mv. Med dette værktøj bliver det i fremtiden nemmere at se og forstå mulighederne i den tredje dimension, når vi er under terræn.

Frederiksbergs vindmøller er i fuld sving

Den 15. juni 2015 overtog Frederiksberg Forsyning to vindmøller i St. Røttinge. Der blev indgået købsaftale med selskabet European Energy året før, og opførelsen gik helt efter planen. De to møller forventes at producere omkring 22.000 MWh om året. Det svarer til en årlig CO₂-reduktion på godt 16.000 tons jf. vindmølleindustriens model om marginal fortrængning. Vinden har været stabil, og ved udgangen af året havde møllerne leveret energi som forventet. Vindmøllerne dækker Frederiksberg Kommunes og energikoncernen Frederiksberg Energis elforbrug.

Produktionen af grøn energi til kommunen og energikoncernen dokumenteres med et såkaldt oprindelsesbevis, som viser, at man har tilført elnettet den samme mængde grøn energi, som man bruger.

Forsyningen har gennemført støjmålinger, der viser, at støjreglerne bliver overholdt. At Frederiksbergs vindmøller står et godt stykke fra kommunegrænsen hænger sammen med, at Frederiksberg ikke er velegnet til vindmøller. Næstved Kommune har derimod en vindmølleplan, og opsætningen af de to vindmøller i St. Røttinge er i fuld overensstemmelse med denne.

Regionale samarbejder om fjernkøling

Frederiksberg Forsyning var et af de første forsynings-selskaber til at levere fjernkøling – det grønne alternativ til lokale køleanlæg. Vi har stærke kompetencer og gode erfaringer inden for fjernkøling og arbejder aktivt på at finde nye kunder og samarbejdspartnere. Frederiksberg Forsyning ser muligheder i at udbrede fjernkøling i Danmark og deltager gerne i arbejdet med at udvikle koncepter for fjernkøling ved at kombinere vores knowhow med lokale forhold.

Fjernkøling er en systemløsning, hvor koldt vand fordeles til brugerne i et lukket, dobbeltstrengt rørsystem. Det kolde vand produceres centralt og distribueres ud til kunderne på samme måde, som man distribuerer varmt vand til fjernvarmekunder. Der er en interessant mulighed i, at den overskudsvarme, returvandet i et fjernkølingssystem indeholder, kan løftes i temperatur med en varmepumpe og derefter indgå som varmekilde i fjernvarmesystemer.

Frederiksberg Forsynings vindmøller ved St. Røttinge i Næstved Kommune var klar til produktion i juni 2015. Her er en vinge ved at blive hejst på plads. Den er 57,5 m lang og vejer 14 tons.

Fjernkøling i Carlsberg Byen klar til tiden

Igen i 2015 nåede vi en vigtig milepæl i vores relativt korte fjernkølingshistorie. Den 1. november var Frederiksberg Forsyning helt efter planen klar til at levere fjernkøling til Carlsberg Byen. Det færdige anlæg består bl.a. af en 21.000 kilo tung kølemaskine og to lagertanke, som tilsammen kan rumme 4.000.000 liter fjernkølevand. Anlægget skal levere køl til den nye bydel, og de første modtagere bliver UCC's nye campus, Campus Carlsberg.

Vi oplevede, at Frederiksberg Forsyning var en god sparringspart og i stand til at tænke ud af boksen. Vi fik sikkerhed for en løsning, som tog højde for den samlede totaløkonomi, og som betød, at anlægget var miljørigtigt og blev placeret det helt rigtige sted i bydelen

Henrik Qvist Jensen, senior projektchef i Carlsberg Byen

Der er fra starten lagt vægt på, at anlægget er miljørigtigt. Det er løst ved, at der er koblet to store lagertanke til anlægget. Det gør, at køling kan produceres om natten, hvor man kan trække kulde fra luften og overskudsenergi fra elnettet, som ofte er grønnere på dette tidspunkt. Samtidig er løsningen økonomisk attraktiv. At man kan trække på lagertankene betyder, at man har kunnet reducere omkostningerne til at drive kølekompressorerne.

Frederiksberg Forsyning står for den fremtidige drift og de kommende udbygninger. Det forventes, at anlægget udbygges og at det samlet skal levere omkring 14 MW, når bykvarteret er fuldt udbygget om ca. 10 år. Det svarer til køleeffekten af 47.000 køleskabe.

Forbedringer af forsyningsarter og ledningsnet i konstant fokus

Forsyningsarterne er kerneforretningen, og ledningsnettet er fundamentet for, at de kan være til gavn for kunderne. Vi arbejder konstant på at styrke og forbedre både net og forsyningsarter med hensyn til miljø og pris.

Vi har et mål om at optimere forsyningsarterne ved at gøre dem bedre, billigere og mere miljøvenlige. Vi udskifter løbende gamle, trætte rør med nye tidssvarende rør. Vi overvåger nettene med moderne systemer 24 timer i døgnet og arbejder fortsat på at forbedre overvågningen, så vi hurtigt kan slå ned på utætheder.

Beslutningsgrundlag for blødt vand på vej

Frederiksberg har Danmarksrekord, hvad angår hårdt vand. Det betyder, at indbyggerne på Frederiksberg har flere gener med kalkaflejringer, fx på fliser og i husholdningsmaskiner, end indbyggere i områder med blødt vand. I 2016 udfører forsyningen en kundeundersøgelse, der skal afdække kundernes holdning til blødt vand. Resultater fra kommuner, der minder om Frederiksberg, viser, at kunderne helst vil have blødt vand, og at det opleves som en kvalitetsforbedring. For at have et miljømæssigt og teknisk velfunderet beslutningsgrundlag for, om vandet på Frederiksberg skal blødgøres, er forsyningen med assistance fra eksterne rådgivere ved at udarbejde et skitseprojekt, som er klar i slutningen af 2016. Skitseprojektet skal afklare de overordnede rammer og mål, men også være detaljeret med hensyn til vandbehandlingskoncept, driftstekniske forhold og udformning af nye bygninger. Et særligt væsentlig arbejde i forbindelse med skit-

seprojektet er testperioden i sommeren 2016, hvor et mobilt blødgøringsanlæg kobles til Frederiksberg Vandværk for at udføre pilotforsøg med grundvand fra Frederiksberg. Kundeundersøgelsen, testresultater og skitseprojektet vil sammen med økonomiske betragtninger danne grundlag, når det skal besluttes, hvad næste skridt skal være.

Slambehandling minimerer vandspild

I 2015 blev der taget beslutning om, at vandværket skal udbygges med et slambehandlingsanlæg. Arbejdet går i gang i 2016. Anlægget skal behandle det okkerslam, der bliver filtreret fra på vandværket. Man får med anlægget et restprodukt af tørt og komprimeret okkerslam, som er billigere at deponere end det våde slam, der håndteres i dag. Vandet fra slambehandlingen bliver rensat på vandværket sammen med det øvrige grundvand, så det nye anlæg er med til at minimere vandspild.

Fjernaflæste vandmålere til alle

Frederiksberg Forsyning har besluttet, at også kundernes vandforbrug skal fjernaflæses fremover. For at det kan lade sig gøre, skal alle vandmålere på Frederiksberg udskiftes. På længere sigt slipper kunderne for at indberette deres vandforbrug. Hensigten er, at både vand- og varmedata skal hentes via et trådløst netværk, som skal etableres på Frederiksberg. Med det trådløse netværk bliver overvågningen mere præcis, og det betyder, at man endnu hurtigere vil kunne opdage og reparere brud på vandrørene – og dermed hindre unødigt vandspild.

I starten af 2016 gik forsyningen i gang med at installere de nye vandmålere, der er forberedt til fjernaflæsning, hos kunderne.

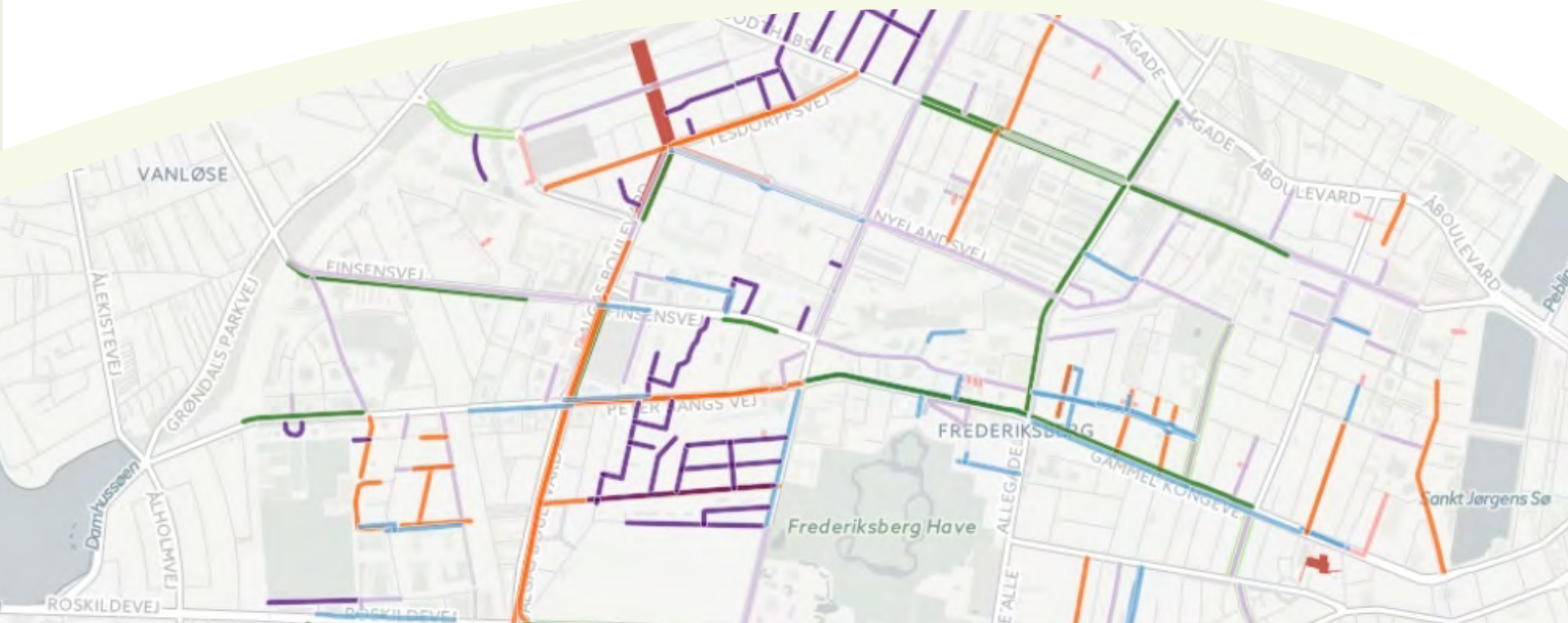
Vandforsyningsnettet sektioneres

I 2015 gik Frederiksberg Forsyning i gang med at omlægge vandnettet. Målet er at give kunderne en endnu bedre forsyningsikkerhed og vandkvalitet og at minimere risici for, at eventuel forurening spredes. Nettet bliver opdelt i mindre sektioner, hvor distributionsledningerne får tilført vand fra de store transport-

Renovering i 2015

- Vand: 4238 m hovedledning og 1035 m stikledning
- Fjernvarme: 1005,5 m hovedledning og 546 m stikledning
- Strømpeforing af kloak: 527 m hovedledning
- Gas: 1077 m hovedledning og 340 m stikledning
- Fjernkøling: 20 m ledning

Forstættes på side 26

Kommunen er en vigtig samarbejdspartner, også når det gælder renovering af ledningsnettet. Som noget nyt udarbejder forsyningen i samarbejde med kommunen online oversigter over planlagte arbejder, som begge parter kan tilgå. Kortene skal være med til at sikre bedst mulig koordinering.

Det er vigtigt, at man kan tale sammen

For en projektleder i Frederiksberg Forsyning starter planlægningen af et renoveringsprojekt lang tid før, skovlen bliver sat i jorden. Der skal bl.a. etableres en projektgruppe, lægges en tidsplan, udarbejdes en tegning over området, hvor ledningerne skal renoveres, lægges budget og kommunen skal kontaktes. Der er mange hensyn, som skal gå op i en højere enhed.

“Vi skal jo udføre projektet lige der, hvor folk bor og arbejder, og ofte skal trafikken omlægges”, siger senior projektleder i Frederiksberg Forsyning Mark Fajnborg:

“Beboere og butiksejere i området skal vide, hvad der foregår, og tingene skal fungere på arbejdspladsen, hvor der er kolleger fra forsyningens graveafdeling og eksterne entreprenører. For mig er det vigtigt med god kommunikation. Hvis man kan tale sammen, så får man løst opgaverne bedst muligt”.

Beboere og erhvervsdrivende bliver orienteret via et brev, der bliver distribueret i området.

“Jeg deler som udgangspunkt altid brevene ud personligt til institutioner og erhvervsdrivende i det område, vi skal renovere i. Folk plejer at være glade for at få besked ansigt til ansigt”, fortæller han.

Man kan desuden følge med i renoveringsprojekterne på www.frb-forsyning.dk/vi-graver og via skiltning i området. Det vurderes fra gang til gang, om der skal suppleres med orientering via lokal-

aviserne. Når der lukkes af for en forsyningsart, enten akut eller planlagt, så sender forsyningen en sms til beboere i området.

“Hvis der opstår noget undervejs, vi ikke har kunnet forudse, plejer vi i projektgruppen at finde en fornuftig løsning. Der kan fx være nogle ledninger og konstruktioner under jorden, vi ikke har fået oplysninger om, som forsinker udgravningen”, siger Mark.

Beboere og butiksejere i området skal vide, hvad der foregår, og tingene skal fungere på arbejdspladsen. Det er vigtigt for at komme godt igennem et renoveringsprojekt ifølge projektleder Mark Fajnborg.

Underjordiske TV-optagelser

Frederiksberg Forsyning undersøger kloakkerne systematisk. Formålet er at vurdere deres tilstand og sætte en renovering i gang, hvis det er nødvendigt. Det foregår via TV-inspektion.

- Først spules hovedkloakken ren, derefter sænker man et kamera ned i kloakken.
- Kameraet kører gennem kloakken.
- Kameraet styres af en uddannet TV-operatør, der registrerer alle relevante detaljer.
- Man ser fx efter, om samlingerne i røret er forskudt, åbent, eller om der er revner.
- Frederiksberg Forsyning gennemgår TV-optagelserne og vurderer på baggrund af en række kriterier, om kloakken skal renoveres.

På Frederiksberg strømpefører vi. Det vil sige, at man indfører en "strømpe" i kloakken, som blæses op og derefter hærdes. Mere end 80 af % af Frederiksbergs hovedkloakker er strømpeførte. Det forlænger kloakkernes levetid og er en priseeffektiv metode, der medfører mindst mulig gene i lokalområdet. Frederiksberg Forsyning koncentrerer sig i øjeblikket om stikledningerne.

ledninger igennem få indgange, hvor der etableres målerbrønde. I målerbrøndene måles vandføring, tryk og på længere sigt også vandkvalitet. Med disse data kan vi overvåge og styre drikkevandsforsyningen med endnu større præcision og på den måde sætte ind over for vandspild og forurening af drikkevandet.

Gas - mere effektiv administration

Ved udgangen af 2015 var der 17.770 gaskunder på Frederiksberg. Vi har en række erhvervskunder, fx bagerier, men størstedelen af kunderne er private, der bruger gas til deres komfur. Antallet af gaskunder er de seneste år faldet støt i takt med, at induktionskomfurerne flytter ind i køkkenerne.

Der blev i 2015 taget beslutning om at intensivere effektiviseringen af en række administrative processer. I den forbindelse reduceres antallet af a conto-regninger fra fire til to om året. Det sker i løbet af 2016.

Som gaskunde har man ansvaret for gasstikledningen, der går fra hovedledningen til ejendommen. Det vil sige, at man har det økonomiske ansvar, hvis ledningen skal udskiftes. Frederiksberg Forsyning tilbyder gaskunder at indgå en abonnementsaftale, så vi overtager ejerskabet og dermed står for vedligeholdelsen og tilslutning af eksisterende som nye stik. I 2015 har 21 kunder sagt ja tak til tilbuddet – det giver et samlet antal på 73 abonnementskunder.

115-årig kloak får forlænget levetid

De seneste år har forsyningen koncentreret sig om at renovere kloakstik. Et eftersyn i 2014 viste imidlertid, at hovedkloakken under Vodroffsvej skal renoveres, og i januar 2016 gik arbejdet i gang. Renoveringen forlænger kloakkens levetid med 8-15 år. Et overvågningssystem, som bliver installeret i kloakken, skal sikre, at forsyningen kan handle i tide, hvis kloakken viser tegn på træthed.

Denne kloak renoveres på grund af sin alder og udformning med en særlig coating-metode, som bl.a. bliver brugt, når man renoverer rensningsanlæg.

Vodroffsvej-området er udsat under skybrud og indgår derfor i den overordnede klimatilpasningsplan. Dette projekt er dog et rent renoveringsprojekt. Renoveringsløsningen tager hensyn til, at de løsninger, der skal håndtere skybrud omkring Vodroffsvej, anlægsmæssigt vil være langt fremme i løbet af en tidshorizont på 10 år. Til den tid vil beslutningen om en endelig løsning for kloakken kunne indpasses hensigtsmæssigt i den overordnede håndtering af skybrud i området.

Ny Pumpestation Kløvermarksvej

Sammen med HOFOR etableres en ny pumpestation til erstatning for den gamle ved Kløvermarksvej. Der er tale om et projekt til 250-300 mio. kr., hvoraf Frederiksberg har en andel på 14,4 % svarende til ca. 40 mio. kr. Arbejdet med den nye pumpestation er i fuld gang og forventes færdigt omkring årsskiftet 2017-2018. Imens arbejder den gamle pumpestation videre de næste 2 år. Ligesom den gamle vil den nye pumpestation være Danmarks største af slagsen. Hovedparten af Frederiksbergs spildevand passerer denne pumpestation på vej til Renseanlæg Lynetten

Nye fjernvarmerør til Gammel Kongevej

Frederiksberg Forsyning har de seneste år sat ind for at få udskiftet de sidste af de fjernvarmerør, der i 70'erne blev lagt i betonkanaler, og i 2015 nåede vi meget tæt på mål. I et mindre område mellem Frederiksberg Allé og Schönbergsgade blev 365 m 70'er-rør i løbet af året udskiftet med moderne rør, som nedsætter varmetabet. På Gammel Kongevej, som er en af byens hovedstrøg med masser af butikker, betød arbejdet, at vejen måtte ensrettes i to måneder. Frederiksberg Forsyning kunne – helt efter planen – melde færdig arbejde med novembers udgang, så julehandlen derefter kunne fortsætte uforstyrret.

Klar til skolestart

Et renoveringsprojekt i Prins Henriks Skoles gård blev afsluttet med manér.

Der var høj aktivitet i gården på Prins Henriks Skole, mens børnene havde sommerferie. Frederiksberg Forsyning skulle være færdige med at renovere de fjernvarmerør, der løber under matriklen, inden skolen for alvor skulle tage hul på det nye skoleår. Arbejdet tog otte uger, og forsyningen blev færdig til tiden. Dette på trods af, at de planlagte 80 m rør blev til 100 m og en olietank og et gammelt fjernvarmekammer skulle fjernes.

Afslutningen blev fejret med et lille arrangement på skolen den 14. august 2015, hvor alle børn fik lov at sidde i en gravemaskine og en dumper.

Pedel på skolen, Jérôme Bolvig Casal, der havde tæt kontakt med Frederiksberg Forsyning i hele perioden, var godt tilfreds med samarbejdet:

“De ansatte i forsyningen har været lydhøre og har taget hensyn til, at vi er en skole. Alle har fra starten været godt forberedt på opgaven. Vi har løbende fået god information om, hvad der skulle ske, og har der været udfordringer, har vi taget en grundig snak om, hvordan vi bedst kom videre”.

Overblik – tjek, sikkerhedshjelm – tjek. Der var kø ved gravemaskinen, da Frederiksberg Forsyning den 14. august 2015 fejrede afslutningen på et renoveringsprojekt i Prins Henriks Skoles gård.

Flere medarbejdere – styrket kompetenceprofil

På medarbejderfronten er der fokus på kompetenceudvikling og på at have en forretningsorienteret tilgang til opgaverne uden at miste samfundsansvar og medarbejdertrivsel af syne.

I forlængelse af Frederiksberg Forsynings strategiske mål om at løse flere opgaver i eget hus er der også i 2015 oprustet på medarbejderfronten, så ved årets udgang var 195 medarbejdere ansat.

Forsyningen har løftet kompetenceniveauet ved at ansætte en række specialister, der gør virksomheden mindre afhængig af eksterne samarbejdspartnere og derfor mere fleksibel. Der bliver sat ind for at sikre overblik over de opgaver, virksomheden udfører og sikre, at alle har den samme projektorienterede tilgang til opgaverne, bl.a. ved at gennemføre en

Leanproces i virksomheden. Det vil være med til styrke samarbejdet på tværs.

En del af forsyningens samfundsansvar udmønter sig i den ansættelsespolitik, der bl.a. indebærer at oplære elever og ansætte mennesker i jobtræning. Vi havde i 2015 to allround kontorelever, en IT support-elev, en lærling, to praktikanter, to medarbejdere i flexjob, en i skånejob og en i jobtræning, i alt 10 personer.

Søren Krøigaard blev ansat som adm. direktør i august. Han har solid faglig og ledelsesmæssig ballast, både fra det private og det offentlige erhvervsliv. Han kom fra en stilling som direktør i Ballerup Kommune og er uddannet civilingeniør med en executive MBA. Han følger efter Vagn Bech, der efter 29 år i virksomheden, heraf ti som øverste chef, valgte at gå på pension.

Fortsat fokus på uddannelse og udvikling

Efteruddannelse og kompetenceudvikling skal være med til at sikre, at forsyningen når de strategiske mål. Forsyningens ansatte brugte ca. 6680 timer på uddannelse i 2015. Det svarer til, at ca. 2,35 % af arbejdstiden er investeret i at styrke virksomhedens samlede kompetenceprofil.

Tjek på sundheden

Fokus på sundhed er en integreret del af Frederiksberg Forsyning. Hvert andet år tilbydes medarbejderne et sundhedstjek. Halvdelen af medarbejderne sagde ja tak til tilbuddet i september 2015. Det viste, at den fysiske form generelt var god, og at knap halvdelen har et højt kondital. Alle medarbejdere fik en individuel rapport suppleret med gode råd og vejledning. Frederiksberg Forsyning understøtter aktiviteter, der bidrager til et sundt liv. Virksomheden har bl.a. egne motionsfaciliteter og giver tilskud til en række motionsløb og stævner. Der er desuden fokus på sund mad i kantinen året rundt.

Trivsel og sikkerhed på arbejdspladsen

I takt med, at antallet af medarbejdere er steget, er antallet af arbejdsmiljørepræsentanter gået fra seks til otte. I 2015 blev der gennemført en undersøgelse af det psykiske arbejdsmiljø, som generelt viste en

Der bliver i disse år sat ind for at sikre overblik over de opgaver, virksomheden udfører og sikre, at alle har den samme projektorienterede tilgang til opgaverne.

Skoleelever møder forsyningens medarbejdere

Et samarbejde mellem to Frederiksborgskoler og Frederiksborg Forsyning har givet eleverne et konkret billede af det arbejdsliv, der venter dem.

Formålet med projektet Fremtidens Valg og Vejledning, der kørte i 2015, var at udvikle et nyt fokus i uddannelsesvejledningen i grundskolen – bl.a. ved i højere grad at inddrage lokale virksomheder.

I den forbindelse besøgte 65 elever fra Skolen på La Cours Vej og Skolen på Duevej Frederiksborg Forsyning to til tre gange, hvor de mødte mange forskellige fagpersoner. Eleverne interviewede en ingeniør, en servicemontør i fjernvarme, en elektriker og en specialarbejder. På den måde fik de indblik i, hvilke typer opgaver, man møder i forskellige jobs.

Desuden arbejdede eleverne i "værksteder", hvor de kom tættere på en elektriker og en servicemontørs hverdag. Og de prøvede kræfter med at samle en rørføring og sikre vandforsyningen i for-

syningens udeskole. Eleverne besøgte også et grønt arbejde og fik indblik i, hvordan man renoverer ledningsnettet.

Troels Christensen, lærer på Skolen på Duevej, hvis 8. klasse deltog i projektet, siger:

"Når eleverne kommer uden for skolen og møder medarbejdere i en virksomhed som Frederiksborg Forsyning, får de en bedre forståelse for, at det, de lærer i skolen faktisk har en værdi, når de engang får et job". Han fortsætter:

"Arbejdslivet, der venter dem, bliver mere konkret, og på den måde har projektet været med til at klæde dem på til at træffe et valg om uddannelse og karriere senere i livet".

relativ høj trivsel. Undersøgelsen blev fulgt op med møder og handleplaner for de enkelte afdelinger.

Der blev registreret ti arbejdsulykker i 2015. I ét tilfælde førte det til en fraværsperiode på op til seks dage. Størstedelen førte dog kun til en enkelt fraværsdag. At minimere antallet af arbejdsulykker har høj prioritet, og ledelsen og arbejdsmiljøgruppen arbejder sammen om at forbedre sikkerheden, fx ved at ændre på adfærd og rutiner. Arbejdsmiljøgruppen har bl.a. indført faste rundringer på de arbejdspladser, der etableres i forbindelse med vejarbejde. På disse rundringer gennemgår arbejdsleder og arbejdsmiljørepræsentant sammen en tjekliste, som skal sikre, at det fysiske og psykiske arbejdsmiljø er i orden.

Mål om, at andel af kvinder i ledelsen øges

Frederiksborg Forsyning har som mål, at andelen af kvinder i ledelsen øges. På rekrutteringssiden opfordres særligt kvinder derfor til at søge ledige stillinger, så grundlaget for rekruttering af kvinder og intern udvikling af kvinder til ledende stillinger øges. Selvom forsyningsbranchen traditionelt er et mandefag, så var knap halvdelen af ansøgerne i 2015 kvinder. Ultimo 2015 var andelen af kvinder i lederstillinger 30,4 %. Målsætningen er, at hverken mænd eller kvinder ad åre bør være repræsenteret med mindre end 30 % i koncernens ledelsesniveauer. Målsætningen omfatter ikke forbrugervalgte og medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer.

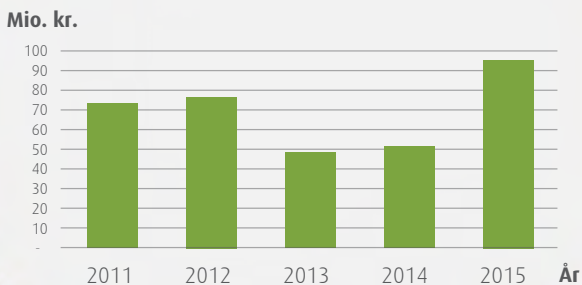
Tæt på tallene

Bag de mange tal i et regnskab gemmer der sig historier. Vi zoomer ind på et lille udvalg af regnskabstallene for 2015 og fortæller, hvad der ligger bag.

Resultat

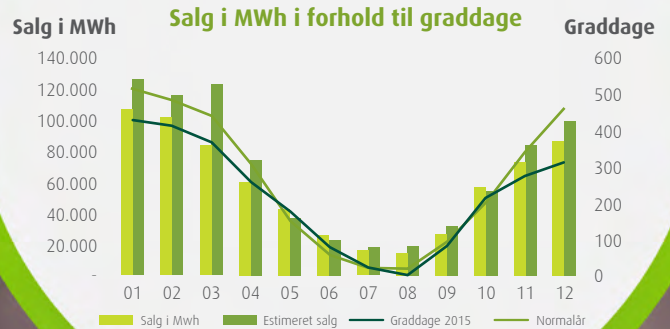
Resultatet for 2015 lander på et overskud på 95 mio. kr. for afskrivninger/nedskrivninger af anlægsaktiver, finansielle poster og skat (EBITDA), som er koncernens bedste resultat i en årrække.

Udvikling i EBITDA

Omsætningen

Omsætningen i koncernen er påvirket af vejr og vind. Omsætningen i forretningsområderne fjernvarme og vindkraft påvirkes i høj grad af temperaturen og af vindens energiindhold. Aftaget af MWh i fjernvarmen følger udvikling i graddage hen over året, og den mængde el, der produceres af vindmøllerne, afhænger af den vind, der er til rådighed.

Hoved- og nøgletal

Indtjeningen udbygges kun i de områder, hvor vi har et klart forspring og kompetence

	2015	2014	2013	2012	2011
Resultat					
Resultat efter skat	95.000	52.000	50.000	50.000	50.000
Resultat af ordinær virksomhed	95.000	52.000	50.000	50.000	50.000
Resultat af finansieringsvirksomhed	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Resultat af finansielle poster	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Andre poster	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Balance					
Egenkapital	1.211.000	1.211.000	1.211.000	1.211.000	1.211.000
Skuldsætning	2.702.000	2.702.000	2.702.000	2.702.000	2.702.000
Pengestrømme					
Programmeret E&A	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Indtægter	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Finansieringsaktiviteter	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Finansieringsaktiviteter	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Programmeret E&A	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Andre aktiviteter	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Nøgletal i %					
Programmeret E&A	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%
Indtægter	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%
Finansieringsaktiviteter	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%
Finansieringsaktiviteter	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%
Programmeret E&A	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%
Andre aktiviteter	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%
Øvrige informationer					
Programmeret E&A	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Indtægter	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Finansieringsaktiviteter	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Finansieringsaktiviteter	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000

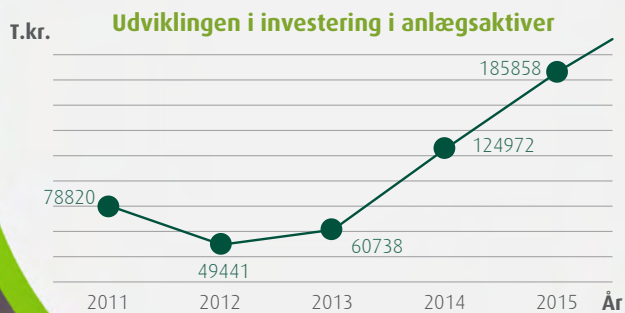
Hoved- og nøgletal

Indtjeningen udbygges kun i de områder, hvor vi har et klart forspring og kompetence

	2015	2014	2013	2012	2011
Resultat					
Resultat efter skat	95.000	52.000	50.000	50.000	50.000
Resultat af ordinær virksomhed	95.000	52.000	50.000	50.000	50.000
Resultat af finansieringsvirksomhed	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Resultat af finansielle poster	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Andre poster	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Balance					
Egenkapital	1.211.000	1.211.000	1.211.000	1.211.000	1.211.000
Skuldsætning	2.702.000	2.702.000	2.702.000	2.702.000	2.702.000
Pengestrømme					
Programmeret E&A	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Indtægter	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Finansieringsaktiviteter	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Finansieringsaktiviteter	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Programmeret E&A	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Andre aktiviteter	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Nøgletal i %					
Programmeret E&A	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%
Indtægter	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%
Finansieringsaktiviteter	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%
Finansieringsaktiviteter	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%
Programmeret E&A	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%
Andre aktiviteter	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%	11,1%
Øvrige informationer					
Programmeret E&A	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Indtægter	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Finansieringsaktiviteter	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Finansieringsaktiviteter	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000

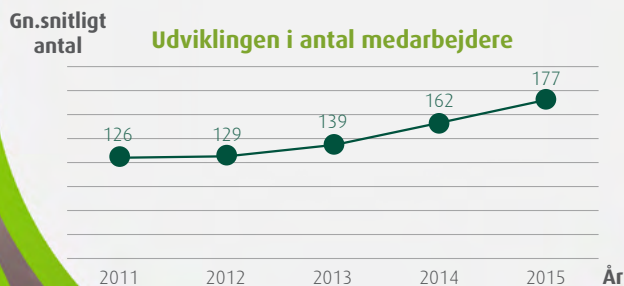
Investering i anlægsaktiver

En omfattende renovering af vandledningsnettet samt en udbygning af fjernkøling har de seneste år været medvirkende til, at investeringer i anlægsaktiver for koncernen er for opadgående.

Medarbejdere

For at understøtte den øgede aktivitet i investeringer i anlægsaktiver er der ansat yderligere medarbejdere i de seneste år. Nye forretningsområder har medført behov for at ansætte medarbejdere med kompetencer, som koncernen ikke havde tidligere. Fremadrettet forventes en øget aktivitet, som vil medføre behov for yderligere ansættelser.

Hoved- og nøgletal

	2015	2014	2013	2012	2011
Resultat					
Resultat	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Resultat pr. aktie	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Balance					
Balance	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Prognose					
Prognose	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Nøgletal i %					
Nøgletal	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Øvrige informationer					
Øvrige informationer	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000

Risikostyring

Frederiksberg Forsyning arbejder målrettet med at identificere og vurdere risici ved hjælp af en fast risikostyringsproces for på den måde at forhindre og forebygge risici.

At identificere, håndtere og eliminere risici løbende har høj prioritet i forsyningen. Formålet er at sikre en stabil drift i et marked, der til tider er ustabil, bl.a. som følge af klimaforandringer. Formålet er desuden at imødegå tab, som kan være resultatet af de risici, der uundgåeligt er forbundet med at drive forsyningsvirksomhed.

Risikostyring er et af flere ledelsesværktøjer, der skal være med til at sikre, at Frederiksberg Forsyning kan levere miljøvenlige og bæredygtige løsninger, opretholde en sund økonomi og levere god service og lave priser til vores kunder.

Risikostyringsprocessen

Bestyrelsen har det overordnede ansvar for risikostyringsprocessen. I det daglige håndteres den af Frederiksberg Forsynings øverste ledelse i tæt samarbejde

med medarbejderne, der er med til at identificere og håndtere risici i virksomheden.

Der er tale om en løbende proces, hvor såvel kendte som nyligt identificerede risici skal rapporteres og håndteres. Denne proces gør virksomheden i stand til at iværksætte præventive tiltag og altså eliminere risici, før de bliver en reel trussel.

Rapportering

Informationer om identificerede risici samles af virksomhedens risikokoordinator, der videreformidler til den øverste ledelse. Denne rapporterer til lederne i Frederiksberg Forsyning om eventuelle præventive foranstaltninger, der er sat i værk, om identificerede risici og endelig om eventuelle tiltag til at håndtere risici, der er sat i gang.

I Frederiksberg Forsynings kontrolrum overvåges ledningsnet og anlæg døgnet rundt via et avanceret SRO-system.

Top 5-risici

Ledelsen arbejder på tværs af koncernens selskaber med 5 overordnede risici, som har særlig bevågenhed.

1. Klimaforandringer

På grund af klimaforandringer vil det danske vejr fremover ændre sig, der kommer bl.a. mere ekstremregn. Det vil lægge pres på kloaknettet og kan, hvis der ikke bliver investeret i klimatilpasningsløsninger, resultere i oversvømmelser og i sidste instans i miljøkatastrofer.

Frederiksberg Forsyning har i 2015 indgået en rammeaftale på 1,2 mia. kr. med Frederiksberg Kommune. Planen indeholder 56 klimatilpasningsprojekter, der skal realiseres over en længere årrække. Desuden har Frederiksberg Forsyning og Kommune indgået samarbejdsaftaler med de omkringliggende kommuner og deres forsyningselskaber: Københavns Kommune, HOFOR, Gentofte og Gladsaxe Kommuner og Nordvand. Aftalerne skal sikre synergi og sammenhæng mellem klimaløsninger i hele området.

2. Brud på forsyningsnettet

Forsyningsnettene for flere af forsyningsarterne på Frederiksberg har en høj alder, der nødvendiggør, at virksomheden investerer langsigtet i renovering.

Frederiksberg Forsyning har fokus på systematisk vedligehold og fornyelse af ledningsnettet. Der foreligger langsigtede renoveringsplaner, som tager hensyn til ejere, kunder og økonomi. Ledningsnettene er konstant under opsyn via avancerede SRO-anlæg, og dette understøttes af en række rutiner som fx TV-inspektion af kloaksystemet og termografering af fjernvarmenettet, der er med til at minimere risikoen for brud.

3. Forsyningssvigt fra producenter af vand, varme og bygas

Frederiksberg Forsyning køber gas, vand og varme af eksterne producenter. Skulle forsyningerne svigte, stopper leverancerne – bortset fra vand, hvor vi er 50 % selvforsynende. En sådan situation vil medføre risiko for et svigt i forsyningsikkerheden og at Frederiksberg vil stå uden vand, varme og bygas.

Frederiksberg Forsyning tager højde for denne risiko ved - i samarbejde med de eksterne producenter - at sikre en høj forsyningsikkerhed, bl.a. gennem redundante systemer.

4. IT-indbrud og cyberangreb

Som de fleste andre virksomheder er Frederiksberg Forsyning afhængig af IT. Skulle virksomheden blive udsat for IT-indbrud eller cyberangreb, kan det have alvorlige konsekvenser for virksomheden og kan sætte forsyningsikkerheden i fare, fx ved at leverancen af vand og varme bliver afbrudt.

Vi opretholder en høj IT-sikkerhed, bl.a. i kraft af firewalls, antivirus-program og backup-systemer. Virksomheden har en IT-sikkerhedspolitik, som er tilgængelig for alle medarbejdere.

5. Beredskabssituationer

Beredskabssituationer kan sætte forsyningsikkerheden overstyr, fx i forbindelse med en forurening af drikkevandet, der kan medføre kogepåbud.

Virksomheden har beredskabsplaner på alle forsyningsarter og en kommunikationsplan i tilfælde af en beredskabssituation. Der er udpeget en ansvarlig, der står for løbende opdatering, og der foretages jævnligt beredskabsøvelser.

Forbedret effektivitet gennem Lean

Det er et fokusområde at skabe mere effektive arbejdsgange ved at implementere Lean i virksomheden. Målet er at skabe mere værdi for kunderne.

Frederiksberg Forsyning har et mål om at forbedre effektiviteten med 20 % fra 2015 til 2020. Forbedringerne skal give plads til øget produktivitet og sikre øget omsætning. Vejen til øget effektivitet går gennem Lean, en forretningsfilosofi, der først og fremmest går ud på at få forbedret virksomhedens processer.

Første skridt mod effektivisering er fuldt overblik. Derfor bliver virksomhedens centrale processer kortlagt. Arbejdet inddrager en lang række medarbejdere på tværs af afdelingerne. Et væsentligt element i Lean er, at alle tager ansvar både for de enkelte dele og helheden i arbejdsprocesserne og tænker processer på den måde, at man skaber værdi for hinanden. I sidste ende gælder det om at skabe værdi for kunderne – om at sikre sammenhæng mellem værdien af de produkter, de forbruger og det, de betaler.

Samtidig fokuserer de enkelte afdelinger på planlægning af opgaver, så deadlines overholdes og ressourcer bruges optimalt. Der følges op på mål og resultater ugentligt, hvor medarbejdernes forbedringer prioriteres.

”Måden, vi arbejder med Lean på, er meget involverende. At kortlægge og forbedre arbejdsprocesser er en teamopgave, hvor alle bidrager og i sagens natur betyder denne fælles proces, at det bliver meget synligt, hvordan vi arbejder”, siger ansvarlig for Lean-processen Camilla Corneliussen, Forretningsudvikling.

Interne ambassadører for Lean skal være med til at sikre, at Frederiksberg Forsyning bliver en virksomhed, hvor Lean-værktøjerne er et naturligt element i måden at arbejde med forbedringer.

Når man kortlægger arbejdsprocesser, får man et indblik i kollegaernes arbejdsopgaver.

REGNSKAB

Resultatopgørelse

1. januar-31. december

	2015 DKK 1.000	2014 DKK 1.000
Faktureret omsætning	546.294	570.667
Takstmæssig over-/underdækning	24.492	12.706
Nettoomsætning	570.786	583.373
Produktionsomkostninger	-394.904	-438.621
Bruttoresultat	175.882	144.752
Distributionsomkostninger	-120.868	-107.903
Administrationsomkostninger	-58.251	-46.663
Resultat af ordinær primær drift	-3.237	-9.814
Andre driftsindtægter	471	3.184
Resultat før finansielle poster	-2.766	-6.630
Finansielle indtægter	6.511	16.140
Finansielle omkostninger	-16.549	-13.085
Resultat før skat	-12.804	-3.575
Skat af årets resultat	8.597	-1.655
Årets resultat før minoritetinteresser	-4.207	-5.220
Minoritetinteressers andel af dattervirksomheders resultat	0	-10
Årets resultat	-4.207	-5.230

Balance

1. januar-31. december

Aktiver

	2015 DKK 1.000	2014 DKK 1.000
Software	4.365	5.886
Immaterielle anlægsaktiver	4.365	5.886
Grunde og bygninger	151.145	155.155
Netaktiver og distributionsanlæg	1.335.343	1.284.722
Andre anlæg, driftsmaterial og inventar	56.476	29.008
Materielle anlægsaktiver under udførelse	64.823	49.458
Materielle anlægsaktiver	1.607.787	1.518.343
Andre kapitalandele	246.406	246.294
Finansielle anlægsaktiver	246.406	246.294
Anlægsaktiver i alt	1.858.558	1.770.523
Varebeholdninger	3.578	3.940
Tilgodehavender fra salg af varer og tjenesteydelser	90.213	90.365
Tilgodehavender hos Frederiksberg Kommune	412	68.085
Tilgodehavende selskabsskat	666	586
Udskudt skatteaktiv	27.583	17.822
Andre tilgodehavender	37.041	43.111
Takstmæssig underdækning	0	12.953
Periodeafgrænsningsposter	1.172	1.133
Tilgodehavender	157.087	234.055
Værdipapirer	447.175	423.056
Likvide beholdninger	58.326	58.894
Omsætningsaktiver	666.166	719.945
Aktiver i alt	2.524.724	2.490.468

Balance

1. januar-31. december

	2015 DKK 1.000	2014 DKK 1.000
Passiver		
Selskabskapital	357.293	357.293
Overført resultat	1.218.628	1.235.074
Egenkapital	1.575.921	1.592.367
Minoritetsinteresser	0	-10
Pensionsforpligtelse	49.919	56.170
Andre hensættelser	2.700	0
Hensatte forpligtelser	52.619	56.170
Kreditinstitutter	312.118	255.445
Gæld til Frederiksberg Kommune	4.339	4.475
Pensionsgæld	15.040	19.718
Takstmæssig overdækning	63.963	107.760
Periodeafgrænsningsposter	20.310	20.860
Langfristede gældsforpligtelser	415.770	408.258
Kreditinstitutter	154.809	122.994
Pensionsgæld	4.678	4.520
Leverandører af varer og tjenesteydelser	79.920	35.604
Gæld til Frederiksberg Kommune	2.903	3.586
Takstmæssig overdækning	43.934	36.750
Anden gæld	118.267	146.288
Periodeafgrænsningsposter	75.903	83.941
Kortfristede gældsforpligtelser	480.414	433.683
Gældsforpligtelser	896.184	841.941
Passiver i alt	2.524.724	2.490.468

Pengestrømsopgørelse

1. januar-31. december

	2015 DKK 1.000	2014 DKK 1.000
Årets resultat før skat	-12.804	-3.575
Reguleringer for ikke-likvide driftsposter	95.686	53.139
Ændring i driftskapital	101.868	63.664
Pengestrømme fra drift før finansielle poster	184.750	113.228
Renteindbetalinger og lignende	6.511	16.140
Renteudbetalinger og lignende	-16.549	-13.085
Pengestrømme fra ordinær drift	174.712	116.283
Betalt selskabsskat	586	0
Pengestrømme fra driftsaktivitet	175.298	116.283
Køb af materielle anlægsaktiver	-185.858	-124.972
Køb af immaterielle anlægsaktiver	-1.551	-2.698
Salg af materielle anlægsaktiver	0	2.366
Køb af finansielle anlægsaktiver	-112	0
Pengestrømme fra investeringsaktivitet	-187.521	-125.304
Ændring i mellemværende med Frederiksberg Kommune	-819	-739
Afdrag på pensionsgæld	-10.771	-9.624
Regulering af pensionsforpligtelse	0	12.323
Afdrag på lån	-12.141	-11.269
Optagelse af gæld hos kreditinstitutter	59.505	27.033
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	35.744	17.724
Ændring i likvider	23.551	8.703
Likvide beholdninger	58.894	59.729
Værdipapirer	423.056	413.518
Likvider 1. januar	481.950	473.247
Likvider 31. december	505.501	481.950
Likvider specificeres således:		
Likvid beholdning	58.326	58.894
Værdipapirer	447.175	423.056
Likvider 31. december	505.501	481.950

Stæhr Johansens Vej 38-40
2000 Frederiksberg

38 18 50 00
ff@frb-forsyning.dk
www.frb-forsyning.dk

CVR-nr. 28500734
- en virksomhed i Frederiksberg Kommune